

Postavení pracovníků školních jídelen

**Eva Marádová
Univerzita Karlova v Praze**

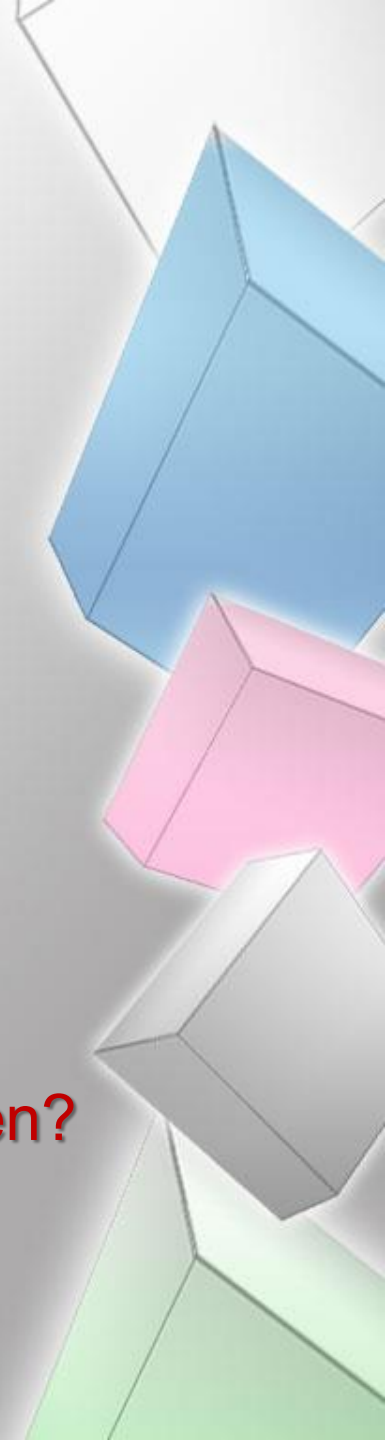
Pracovníci školních jídelen

Tým nepedagogických pracovníků, kteří zajišťují školní stravování

- *vedoucí školní jídelny*
- *vedoucí kuchař(ka)*
- *ostatní pracovníci školní jídelny*

je pro fungování systému škol a školských zařízení **nepostradatelný**.

**Zajímají nás problémy pracovníků školních jídelen?
Jak posílit prestiž této profese?**

Co trápí pracovníky školních jídelen?

- *Legislativní ukotvení profese vedoucího ŠJ*
- *Vztah ŠJ – VEDENÍ ŠKOLY (postoj ředitelů k problémům školního stravování)*
- *Komunikace s ostatními pracovníky školy*
- *Komunikace s rodiči, se žáky*
- *Postoje veřejnosti ke školnímu stravování (podceňování kvality odvedené práce)*
- *Problémy každodenní praxe (jídelníček)*
- *Výhled do budoucna – perspektivy profesního zajištění školního stravování*

Pracovní pozice - vedoucí školní jídelny

- Odpovědnost i pravomoci pro oblast školního stravování může ředitel školy předat - **jmenovat vedoucího školní jídelny**
(využít tak znalosti, schopnosti a dovednosti tohoto pracovníka k samostatnému vedení gastronomického provozu).

PROBLÉMY

Vedoucí školní jídelny

- V katalogu prací pro školství není zmínka o funkci vedoucího školní jídelny a jeho platovém zařazení.
- Náplň práce vedoucích školních jídelen není stanovena závazným předpisem, např. metodickým pokynem k náplni práce, k právům, povinnostem.

Podle jakých kritérií ředitelé škol vybírají pracovníky do školních jídelen, jak je zařazují do platových tříd a jak určují jejich pracovní náplň?

Pracovní náplň vedoucího školní jídelny

- organizuje práci stravovacího provozu
- předává informace o úkolech od ředitele školy, zajišťuje jejich plnění, sleduje kvalitu služeb
- zabezpečuje provozní podmínky (vybavení kuchyně, potraviny aj.), vč. distribuce
- sleduje dodržování vnitřních směrnic a platné legislativy pro oblast školního stravování
- vede tým podřízených pracovníků (motivace, úkoly a kontrola jejich plnění, hodnocení)
- komunikace s podřízenými v rovině formální i neformální, komunikace s klienty

Vedoucí školní jídelny === střední management

Požadavky na funkci: vedoucí školní jídelny

Potřebné kompetence:

- znalost a aplikace legislativy, zejm. vyhlášky č. 107/2005 Sb. o školním stravování aj.
- poznatky z oblasti výživy, hygieny potravin a společného stravování, bezpečnosti práce,
- dovednosti ekonomické (hospodaření s finančními prostředky na platy a provoz),
- technické znalosti týkající se provozu jídelny,
- zvládnutí výpočetní techniky,
- schopnost sebevzdělávání, využívání nových poznatků,
- dovednosti z oblasti managementu, vedení lidí, komunikace s klienty aj.

Neexistuje právní předpis, který by určoval požadované odborné vzdělání

Aktuální situace ve školách

- **Ředitelé škol** se shodují na nesporném významu školního stravování.
- Někteří si jsou vědomi, že dostatečně nepropagují správnou výživu, pitný režim, nesledují sortiment bufetu aj. (v rozporu s cíli výchovy ke zdraví).
- Pokud jde o školní stravování více než polovina ředitelů spoléhá zcela na vedoucí ŠJ.

ALE

- 1/2 ředitelů zařazuje vedoucího ŠJ na pozici středního managementu
- 1/5 ředitelů nevnímá vedoucího ŠJ jako člena managementu školy

Vztah vedoucího ŠJ a vedení školy

může výrazně podpořit postavení všech pracovníků školní jídelny. Osvědčilo se:

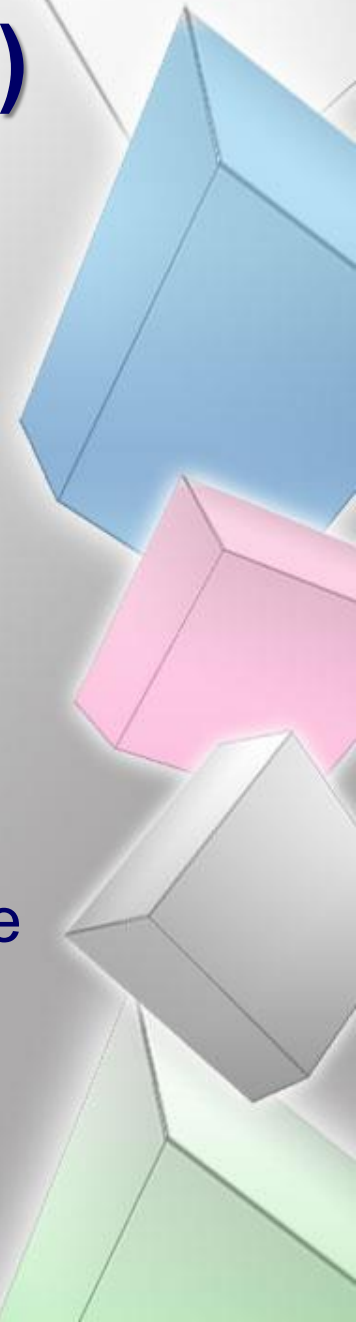
- Vedoucí jídelny je oficiálně uveden jako člen vedení školy. Pravidelně se setkává s vedoucími pracovníky na poradách i mimo ně.
- Ředitel školy přiznává, že určitým činností, které jemu podřízený tým vykonává, zcela nerozumí. Dává proto svým podřízeným (vedoucímu ŠJ) dostatečnou volnost při jednání, ale zároveň vyžaduje zodpovědnost za plnění úkolů.
- Vedoucí ŠJ má možnost spolurozhodovat o přijímání nových zaměstnanců do jídelny.

Vztahy s pedagogickým sborem

- ***Budovat ve škole tým pedagogických a nepedagogických pracovníků***
- Napjatá atmosféra a nadřazený vztah stěžují kooperaci mezi školou a jídelnou a zbytečně přináší problémy v interpersonálních vztazích
- ***Škola a jídelna musí komunikovat***
- Plnění cílů v oblasti podpory zdraví (RVP) vyžaduje týmovou spolupráci všech pracovníků školy. Od učitelů se očekává pozitivní přístup, otevřená podpora správné výživy (omezit kritiku před žáky).
- Vedoucí ŠJ představí učitelům zásady pro tvorbu jídelníčku, doporučenou pestrost stravy a spotřební koš. Dohoda o společné strategii... (výuka o výživě)

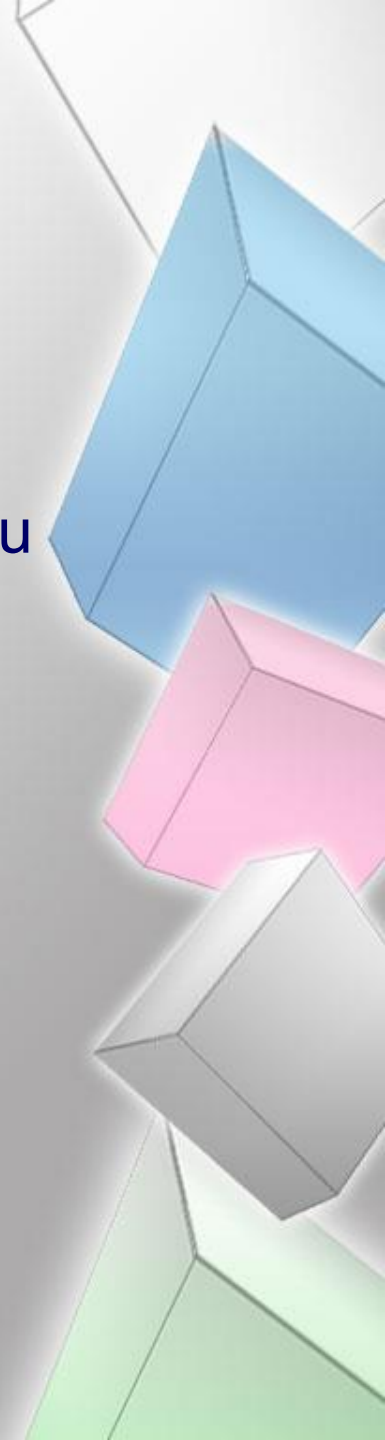
Vztahy s klienty (žáci a rodiče)

- Pracovníci ŠJ někdy nezvládají projevy dospívajících dětí a mládeže (nutná podpora pedagogů, osobní vzdělávání)
- Problém věkové struktury pracovníků školních jídelen, genderové aspekty
- Rodiče se svých dětí nepřiměřeně zastávají a bezmezně jim všechno věří, staví nereálné požadavky.
- Potřeba komunikace s rodiči, možnosti spolupráce při zajišťování specifických požadavků (dieta aj.)

Postoje veřejnosti

- Mediálně šířená často neopodstatněná kritika školního stravování se osobně dotýká těch pracovníků školních jídelen, kteří odvádějí dobrou práci.
- Bagatelizováním výsledků práce školních jídelen je snižováno i postavení pracovníků školních jídelen na trhu práce.
- Zapomíná se, že tato fyzicky namáhavá práce představuje také velkou psychickou zátěž způsobenou každodenním kontaktem s dětmi, učiteli a dalšími strávníky.

Metodická pomoc

- Ztížená dostupnost metodické pomoci pro ŠJ je velkým problémem, který se přímo odráží na kvalitě školního stravování (jak jsou plněny předepsané normy).
- Metodickou činnost a pomoc poskytují pouze metodičky školních jídelen na krajském úřadě, a to v podstatě bez legislativní podpory (v minulosti byla metodická pomoc dostupnější).
- Potřeba změny legislativy, která by vymezila rozsah metodické pomoci v oblasti výživy a určila pracovníky, způsobilé tuto metodickou pomoc jídelnám poskytovat.

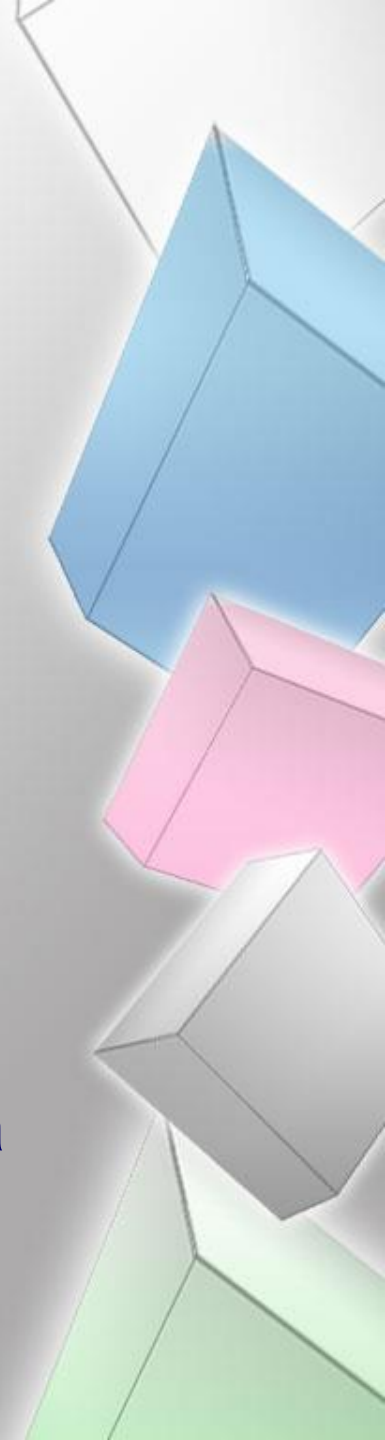
Možnosti vzdělávání

- Pro úspěšné a samostatné vedení stravovacího provozu je nezbytné, aby vedoucí ŠJ splňoval **kompetence odborné, sociální, osobnostní a manažerské**. Zatím neexistuje povinnost vzdělávání pracovníků ŠJ (s výjimkou hygienických předpisů).
- Ke zvládnutí svých povinností musí mít možnost získat odpovídající odborné vzdělání a praxi v oboru.
- Je třeba **rozvíjet** takový **system vzdělávání**, který by pracovníkům ŠJ umožňoval zvyšovat si kvalifikaci, získávat nové poznatky a dovednosti potřebné k vedení provozu a řízení pracovníků.
- Podmínky ke studiu je třeba sladit s pracovním zatížením vedoucích ŠJ, zejména v menších obcích.

Jak zvýšit prestiž profese a postavení pracovníků ŠJ?

- formulovat kvalifikační požadavky na funkci vedoucího školní jídelny,
- ukotvit postavení vedoucího školní jídelny v managementu školy,
- vytvořit systém celoživotního vzdělávání pracovníků školního stravování,
- podporovat programy zaměřené na podporu a rozvoj školního stravování, motivovat pedagogy
- zajistit propagaci všeho, co škola a školní jídelna pro správnou výživu a výchovu ke zdravým stravovacím návykům dělají.

Děkuji za pozornost

